

KURULUŞ İÇİ ACİL DURUM MÜDAHALE ORGANİZASYON ŞEMASI

ACİL DURUM YÖNETİM MERKEZİ
(BAŞ KONTROLÖR)

KAZA KONTROLÖRÜ

OPERASYON SERVİSİ

ACİL DURUM HİZMET
GRUPLARI

HABERLEŞME
HİZMET
GRUBU

ULAŞIM ALT
YAPI HİZMET
GRUBU

YANGIN
HİZMET
GRUBU

GÜVENLİK VE
TRAFİK
HİZMET

ARAMA VE
KURTARMA
HİZMET

NAKLİYE
HİZMET
GRUBU

TAHLİYE VE
YERLEŞTİRME
PLANLAMA

ENERJİ
HİZMET
GRUBU

KBRN
HİZMET
GRUBU

SAĞLIK
HİZMET
GRUBU

ÖN İYİLEŞTİRME HİZMET
GRUPLARI

HASAR
TESPİT
HİZMET

ALY YAPI
HİZMET
GRUBU

ENKAZ
KALDIRMA
HİZMET

LOJİSTİK VE BAKIM
SERVİSİ

TEKNİK
DESTEK VE
İKMAL
HİZMET
GRUBU

BİLGİ VE
PLANLAMA
SERVİSİ

BİLGİ YÖNETİMİ,
DEĞERLENDİRME
VE İZLEME
HİZMET GRUBU

FİNANS VE İDARİ
İŞLER SERVİSİ

ZARAR TESPİT
HİZMET GRUBU

KURULUŞ İÇİ ACİL DURUM İRTİBAT NUMARALARI*

HİZMET GRUBU	SORUMLU PERSONELİN ADI-SOYADI	TELEFON	ADRES

**Bu tablo, aŐaĐıda yer alan hizmet gruplarının görev ve sorumlulukları çerçevesinde doldurulur.*

HİZMET GRUBU	HİZMET GRUBUNUN GÖREV VE SORUMLULUKLARI
<p align="center">HABERLEŞME HİZMET GRUBU</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mevcut haberleşme kaynaklarını belirlemek ve hizmet grupları arası entegrasyonu sağlamak. ➤ Geçici iletişim tesisleri kurmak, koordine etmek ve işletmek. ➤ Haberleşme trafiği nedeniyle santrallerin hizmet dışı kalmasını önlemek. ➤ İletişimin sürekliliğini sağlamak için alternatif haberleşme sistemlerini çalıştırmak. ➤ İkaz ve alarm sistemlerini işler halde tutmak. ➤ Hasar gören aktarıcıların, rölelerin tamirini/yenilenmesini sağlamak.
<p align="center">YANGIN HİZMET GRUBU</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Yangınları kontrol altına almak ve söndürmek. ➤ Yangın ekiplerini ve ekipmanlarını hazır tutmak. ➤ Yangın kapsamında arama ve kurtarma faaliyetlerini yürütmek. ➤ Yangın önleyici ve risk azaltıcı tedbirleri almak ve kontrol etmek. ➤ Meydana gelebilecek ikincil acil durumlara yönelik gereken tedbirleri almak. ➤ Tehlikeli maddeler kapsamında gerekli koordinasyonu sağlamak.
<p align="center">ARAMA VE KURTARMA HİZMET GRUBU</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Arama ve kurtarma türünü belirlemek, arama ve kurtarma çalışmalarını yürütmek için ihtiyaç duyulacak personel, ekipman, araç gereç ve malzeme tespitini yapmak, temin etmek. ➤ Kazazedeler için arama ve kurtarma çalışmalarının yürütülmesini sağlamak. ➤ Kurtarma çalışmalarına yönelik keşif hizmetlerini yapmak. ➤ Hizmet binaları, tesisler vb. yerlerde arama ve kurtarma çalışmalarını belirlenecek öncelik sırasına göre yapmak.
<p align="center">TAHLİYE, YERLEŞTİRME VE PLANLAMA HİZMET GRUBU</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kaza öncesi, sırası ve sonrasında tahliye öncelikleri, tahliye yolları ve tahliye edilecek bölgeleri saptamak, planlamak ve uygulamak. ➤ Acil durum toplanma alanlarını belirlemek ve alanların kullanıma uygunluğunu kontrol etmek.

<p style="text-align: center;">KBRN (KİMYASAL, BİYOLOJİK, RADYASYON VE NÜKLEER TEHLİKELİ MADDELER) HİZMET GRUBU</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dekontaminasyon yapmak. ➤ Müdahale ekiplerini ve ekipmanlarını hazır tutmak. ➤ KBRN olaylarında arama ve kurtarma faaliyetlerini yürütmek. ➤ KBRN olaylarına ilişkin tespit ve teşhis yapmak. ➤ Kaza durumunda ortaya çıkan KBRN kirliliğini izlemek, oluşabilecek riskleri ve çevreye vereceği zararların boyutunu belirlemek ve gereken önlemlerin alınmasını sağlamak. ➤ Meydana gelebilecek ikincil acil durumlara yönelik gereken tedbirleri almak. ➤ Tehlikeli maddeler nedeniyle oluşabilecek riskleri bertaraf etmek üzere ilgililere destek olmak.
<p style="text-align: center;">ULAŞIM ALT YAPI HİZMET GRUBU</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kaza mahalline ve kaza mahallinde ulaşımın en kısa zamanda sağlanmasının gerektirdiği tertip ve düzenleri almak, aldırarak. ➤ Alternatif yolları ve öncelikli kullanılacak yolları belirlemek ve duyurmak. ➤ Trafik güvenliği yönünden gerekli istikamet ve kilometre levhaları ile diğer işaretleri düzenlemek.
<p style="text-align: center;">GÜVENLİK VE TRAFİK HİZMET GRUBU</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kaza ve acil durum bölgesinde asayiş, can ve mal güvenliğini sağlamak, kamu düzenini bozabilecek, hizmetin yapılmasını ve sürdürülmesini engelleyebilecek faaliyetlere mani olmak. ➤ Kaza ve/veya acil durum bölgesindeki önceden belirlenmiş insanların, bina, kritik tesis ve işyerlerinin, araç ve gereçlerin emniyetini ve güvenliğini sağlamak. ➤ Kaza ve acil durumun gerçekleştiği bölgede ihtiyaç duyulan güvenlik personelinin araç, gereç vb. ile birlikte bölgeye sevkini sağlamak. ➤ Belirlenmiş riskli yerlere yetkisiz kişilerin girmesini önlemek. ➤ Kaza ve acil durum bölgesinde çalışanların güvenliğini sağlamak.
<p style="text-align: center;">NAKLİYE HİZMET GRUBU</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kaza bölgesinde görev alacak öncelikli personelin, araç, gereç ve malzemelerin kaza bölgesine naklini sağlamak ➤ Görevli personelin konuşlanma alanı ile operasyon alanı arasındaki naklini sağlamak. ➤ İş makinalarının operasyon alanına naklini sağlamak. ➤ Tahliye edilenlerin nakliye işlemlerini yapmak.

<p style="text-align: center;">ENERJİ HİZMET GRUBU</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kaza bölgesinde etkilenen elektrik, doğalgaz vb. enerji ile ilgili alt yapı tesislerinin acil onarımını yapmak, yaptırmak ve devamlı hizmet vermesini sağlamak. ➤ Gereken noktalarda, mobil jeneratör, seyyar aydınlatma vb. acil çözümler sunmak. ➤ Önemli ve kritik enerji tesislerinin kısa sürede devreye girmesini sağlamak. ➤ Gerektiğinde operasyonda çalışacak araç ve ekipmana yakıt ikmal desteği sağlamak.
<p style="text-align: center;">SAĞLIK HİZMET GRUBU</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kaza bölgesine yeterli personel ile araç gereç ve malzemeyi göndermek, sevk ve idare etmek. ➤ Kaza bölgesinde triaj, ilk yardım, acil tıbbi yardımı yapmak. ➤ Hasta ve yaralıların tahliyesi ve tedavisini yapmak. ➤ Resmi yaralı sayısını belirlemek.
<p style="text-align: center;">HASAR TESPİT HİZMET GRUBU</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kaza bölgesinde alt yapı (su, arıtma vb.) ve yapı stokunda meydana gelen yaklaşık ön hasar boyutunu ivedilikle belirlemek ve acil durum merkezini bilgilendirmek. ➤ Bina, altyapı (su, arıtma vb.) ve kritik tesislerin hasar tespitini yapmak, yaptırmak.
<p style="text-align: center;">ENKAZ KALDIRMA HİZMET GRUBU</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Enkaz döküm alanlarını belirlemek. ➤ Arama ve kurtarma çalışmalarını bittikten sonra tesis enkazını kaldırılmasını sağlamak.
<p style="text-align: center;">ALT YAPI HİZMET GRUBU</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kaza bölgesinde etkilenen su, arıtma vb. alt yapı tesislerinin acil onarımını yaptırmak ve devamlı hizmet vermesini sağlamak. ➤ Önemli ve kritik tesislerin kısa sürede devreye girmesini sağlamak.
<p style="text-align: center;">TEKNİK DESTEK VE İKMAL HİZMET GRUBU</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Operasyonda arama, kurtarma ve enkaz kaldırma faaliyetlerinde kullanılacak iş makinesi desteği yapmak. ➤ Operasyonda kullanılacak araçlara yakıt ikmali desteği sağlamak. ➤ Operasyonda kullanılan makine, araç ve ekipman arızalarının giderilmesini sağlamak. ➤ Kaza bölgesindeki arızaların onarımı için teknik personel ve ekipman sevkiyatını yönlendirmek.

<p style="text-align: center;">BİLGİ YÖNETİMİ, DEĞERLENDİRME VE İZLEME HİZMET GRUBU</p>	<ul style="list-style-type: none">➤ Kaza bölgesine ilişkin tüm veriye (sayısal, grafik, harita vb.) erişim sağlayarak her türlü bilginin toplanmasını sağlamak.➤ Elde ettiği bilgileri kayıt altına almak ve raporlamak.➤ Vardiya brifingi hazırlamak.➤ Operasyonel planlar üzerinden alana ilişkin yürütülecek çalışmalarda ilk bilgileri derlemek.➤ Gelen bilgileri değerlendirerek seviye belirlemesine temel teşkil edecek raporlar hazırlamak.➤ Kaza ve acil durumlara ilişkin gelen bilgiler ışığında müdahale çalışmalarına karar vericilerin yön vermesini sağlamak amacıyla durum tespiti yapmak.➤ Kullanılan kaynakların (personel, ekipman, malzeme vb.) dönüş planlamasını yapmak.➤ Operasyonel ve taktik planları izlemek ve uyumsuzlukları tespit etmek.
<p style="text-align: center;">ZARAR TESPİT HİZMET GRUBU</p>	<ul style="list-style-type: none">➤ Kaza sonrası meydana gelen bina, taşınır emtia, sanayi ve imalat, alt yapı (Kanalizasyon, su, elektrik, doğal gaz,) vb. konular ve sektörlerde meydana gelen iktisadi ve mali kayıplara ilişkin kayıtları ilgili Hizmet Gruplarından toplamak, tesis bazında zarar tespit hesabını yapmak ve raporlamak, zararın mali bilançosunu çıkarmak.

Not: Bu ek, 26/8/2013 tarihli ve 2013/5703 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Afet ve Acil Durum Müdahale Hizmetleri Yönetmeliği esas alınarak hazırlanmıştır.

SENARYO BAZINDA ACİL DURUM PLANI

Kuruluş:	Tarih:	Senaryo No:	Revizyon:
Tesis:			
Ekipman No/Tesisin İlgili Kısmı:			
Ekipman Detay Açıklama:			
Kritik Olay (KO) ve Sonucu (Yangın, patlama, toksik yayılım vb.):			
Senaryo Tanımı ve Ortam Koşulları (Basınç, Sıcaklık, Rüzgâr Hızı ve Hâkim Rüzgâr Yönü):			
Kazanın Tespit Edilmesi: Sahadaki personel, dedektör, kamera vs. listesi ve algılama süreleri			
Olaya Neden Olan Tehlikeli Madde ve Miktarı:		Kaza Sonrası Açığa Çıkan Tehlikeli Madde ve Miktarı:	
Fiziksel Özellikleri Parlama Noktası (°C) : Tutuşma Sıcaklığı (°C) : Madde Fazı : Toksosite :		Fiziksel Özellikleri Parlama Noktası (°C) : Tutuşma Sıcaklığı (°C) : Madde Fazı : Toksosite :	
Operasyonel Müdahale: Ekipman, süre ve hizmet grubu personeli (alarm, ekipman bariyerleri, kontrol odasından yapılacak müdahaleler, açılacak/kapanacak vanalar vs.)			
Kritik Olaya Müdahale: Devreye alınacak pompa ve bağlantıları, kullanılacak su ve köpük miktarı, ekipman, özel ekipman ve kaynak			
Plan: Ekipman, ulaşım yolları, yangın suyu hatları ve yangınla mücadele ekipmanları, algılama sistemleri			
Fotoğraflar: Uyduдан alınan ulaşım için alternatif güzergâhlar ve karargâh noktaları			
Olayın çevresel etkileri: Flora, fauna, yeraltı su kaynakları vb.			

0. DAKİKA PLANLAMASI

<i>Saat</i>	<i>Sorumlu Kişinin Adı - Soyadı</i>	<i>İlgili Hizmet Grubu</i>	<i>Görev</i>	<i>Not</i>
0-1				
1-3				
3-6				
6-12				
12-24				
24-36				
36-48				
48-60				
60-72				
72. saat sonrası				

Not: Yukarıdaki tablo, 26/8/2013 tarihli ve 2013/5703 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Afet ve Acil Durum Müdahale Hizmetleri Yönetmeliği esas alınarak hazırlanmıştır.

KURULUŞ İÇİ ACİL DURUM MERKEZİ RAPORLAMA FORMU

		<i>RAPORLANACAK BİLGİ (0.Dakikadan itibaren sırasıyla)</i>	<i>RAPORLAYACAK HİZMET GRUBU</i>	<i>RAPORLAMA PERİYODU</i>	<i>RAPORUN SUNULACAĞI MAKAM/BİRİM</i>	<i>AÇIKLAMALAR</i>
AKUT DÖNEM	0-3 SAAT					
	3-6 SAAT					
	6-12 SAAT					
	12-24 SAAT					
24-36 SAAT						
36-72 SAAT						
AKUT DÖNEM SONRASI						

Not: Bu ek, 26/8/2013 tarihli ve 2013/5703 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Afet ve Acil Durum Müdahale Hizmetleri Yönetmeliği esas alınarak hazırlanmıştır.

EK-4

Dâhili Acil Durum Planının Biçimi ve Genel Kuralları

A. KAPAK

Dâhili acil durum planında aşağıdaki bilgileri içeren bir kapak sayfası olacaktır. Bu kapak sayfası;

- a) İşletmecinin unvan ve adı/soyadı ile adresini,
- b) Kuruluşun vergi kimlik numarası,
- b) Kuruluşun Ticaret Sicil gazetesinde yer alan ticari unvanı ve adresini,
- c) Kuruluşun telefon, faks numaraları, e-posta ve web adresini,
- ç) İşletmeci veya yasal vekiline ait ıslak imzayı,
- d) Planın sunum yılı ve revizyon numarasını (Örneğin; DADP-2011/Rev.1, DADP-2013/Rev.2 vb.) içerir.

B. ÖZET

- a) Kuruluşun faaliyetlerine ilişkin özet bilgi,
- b) Dâhili acil durum planı hakkında iletişime geçilecek kuruluş yetkilisinin adı, adresi, telefon ve faks numarası, e-posta adresi,
- c) Kuruluşta bulundurulmuş tehlikeli maddelere ilişkin bilgi, (Tehlikeli maddelere ilişkin malzeme güvenlik bilgi formları plan ekinde sunulur.)
- ç) Kuruluşa ilişkin dâhili ve harici tehlike ve risklerin özeti,
- d) Dâhili acil durum planını hazırlayan kişi veya kuruluşlara ilişkin bilgiler (isim, unvan, adres, özgeçmiş, vb.),

e) Dâhili acil durum planında yer alan bölümlere ilişkin genel açıklamalar, hakkında bilgiyi içerir.

C. İÇİNDEKİLER

Ç. TABLOLAR LİSTESİ

D. ŞEKİLLER LİSTESİ

E. FOTOĞRAFLAR LİSTESİ

F. HARİTALAR VE KROKİLER

G. KISALTMALAR VE SİMGELER LİSTESİ

H. DÂHİLİ ACİL DURUM PLANI FORMATI

İ. EKLER

EK- 5 Dâhili Acil Durum Planı Formatı

1. Organizasyon yapısı:

1.1 Plan kapsamında yer alan kişi ve kuruluşların görev ve sorumlulukları,

1.2 Acil Durum Müdahale hizmet grupları, rolleri ve sorumlulukları, (Acil bir durumda mevcut kaynakların en iyi şekilde kullanılması ve meydana gelebilecek karmaşanın önlenmesi için dâhili acil durum müdahale hizmet gruplarında yer alan personelin adları, iletişim bilgileri ve iş tanımları) Ek 1'deki tablodaki gibi hazırlanır. Değişiklikler söz konusu olduğunda bilgiler güncellenir.

1.2.1 İlgili kişi ve kuruluşların ne zaman, nerede ve nasıl müdahale edeceği Ek 2'de yer alan 0. Dakika planlama tablosu kullanılarak hazırlanır, ilgili kişilerin değişmesi durumunda tablo güncellenir.

1.2.2 Acil Durum Yönetim Merkezinin konumu ve merkez ile ilgili bilgi,

1.3 Görev talimatları ve prosedürler, (Plan kapsamında yer alan kişiler için hazırlanan prosedürler birbirleriyle çelişmeyecek şekilde basit, açık ve öz anlatılır ve kuruluşun büyüklüğü ile uyumlu hazırlanır.)

1.4 Çalışma şartları ve personelin hazır bulunması, (Bu bölümde, tesisin çalışma şartlarının tanımı ile hazır bulunan personel sayısına ilişkin bilgi verilir. Örneğin; ... *tesiste bitişik bir kumanda odası ile bir ofis binası bulunmaktadır. Yollar asfaltlanmıştır ve acil durum müdahale araçları tarafından kullanılabilir. Kaçış yolları ekipman ve taşıt gibi engellerden arındırılmıştır ve özel tabelalarla işaretlenmiştir. Normal çalışma saatlerinde (Pazartesi-Cuma 08:00-16:45) kumanda odasında en az bir kişi olmak üzere tesiste en az xx kişi mevcuttur. Normal çalışma saatleri dışında (Pazartesi-Cuma 16:45-08:00 ve Cumartesi ve Pazar) tesis her zaman kumanda odasında bir denetleyici memur tarafından izlenmektedir. Acil durum halinde hızlı bir şekilde kontrol, tespit ve şirkette bulunan insanların kurtarılmasını sağlamak için tesise giriş çalışma talimatlarına göre yakından izlenir ve kaydedilir. Genel olarak, şirkette engelli çalışan, yani bireysel olarak kurtarılamayan çalışan bulunmamaktadır. Ekte yer alan plan, tesisin tahliye edilmesi durumunda kullanılacak kaçış yolları ile toplanma noktalarını göstermektedir...)*

2. Koordinasyon ve iletişim:

2.1 Hizmet grupları arasındaki koordinasyon ve iletişimin nasıl sağlanacağı,

2.2 Acil hizmet birimleri ile ne zaman ve nasıl temasa geçileceği,

2.3 Sorumlu kişiler ve görev tanımları

2.4. Büyük kazanın meydana gelişinden müdahale sonuna kadar bilginin nasıl ve nereden alınacağı,

2.5. Hizmet gruplarında bulunan personelin, kolayca nasıl tanınacağı ve birbirlerini nasıl tanıyacakları,

2.6 Hizmet gruplarında bulunan personelin buluşma noktaları ve bu kişilerin nasıl haberleşecekleri, vb.

2.7 Baş kontrolörün işletmede bulunmadığı durumlar için uygun düzenlemelerin ne şekilde planlandığı,

2.8 Acil hizmet birimlerinin ne zaman ve hangi durumlarda çağrılacağına dair düzenlemelerin detayları,

2.9 Kuruluş dışı acil hizmet birimlerinin müdahale öncesi ve müdahale sırasında ihtiyacı olan bilginin türü, biçimi, bilginin kimin tarafından ve kime verileceğine dair detaylar,

2.10 İletişim kurulacak olan dış noktalar ve iletişim numaraları,

a. Acil hizmet birim merkezleri,

b. İl Sağlık Müdürlüğü,

- c. Şirket ana merkezleri,
 - ç. Yetkili kurum ve kuruluşlar,
 - d. Basın
 - e. 112 Ambulans servis başhekimliği
- planda belirtilir.

3.Kaynaklar ve Ekipmanlar:

3.1 İhtiyaç duyulan kaynaklar, bu kaynakların yeterliliği ve ulaşılabilirliği hakkında bilgi,

3.1.1 Acil müdahalelerde kullanılacak özel ekipmanı da içeren tüm kaynak, ekipman, personel, bilgisayar donanımı ve yazılımının vb. tanımlanması ve bunların yeterliliği, yeterli olmadığı durumlarda yerine ne yapılması gerektiğinin tanımlanması,

3.1.2 Yangınla mücadele ekipmanı, hasar kontrol ve tamir aletlerinin uygunluk ve fonksiyonları ile ilgili detaylar,

3.2 Farklı kaza türleri için hazırlanan dâhili acil durum planını, acil hizmet birimleri ile birlikte yürütecek faaliyetler için gerekli personel ve ekipmanın sürekli hazır bulundurulması için yeterli kaynaklar hakkında bilgi, (Örneğin; Söndürme-soğutma amacıyla kullanılacak yeterli miktarda su bulunmakta mıdır? Eğer bu su, hortum aracılığıyla kullanılacaksa bu iş için eğitilmiş kişiler bulunmakta mıdır?)

3.3 Acil durum yönetim merkezinde kaza yönetimine yardımcı olacak teçhizat (kamera sistemleri, kayıt cihazları vb.)

3.4 Tıbbi merkez/ilk yardım merkezleri;

3.5 Acil durum barınakları, sığınak binaları, toplanma merkezleri ve önceden tanımlanmış ileri kontrol noktaları ile hafifletme eylemlerinin yürütülebilmesi açısından gerekli tüm kirlilik kontrolü cihazları ve malzemeleri, kişisel koruyucu ekipmanlar dahil olmak üzere, ekipmanların kaza alanına taşınmasında kullanılan araçların niteliği ve yeri olan her türlü yardımcı ekipman; bu kapsamda aşağıdaki unsurlar belirtilir;

a) Tesis içine yerleştirilmiş kaynaklar;

b) Acil durum hizmetleri tarafından sağlanan kaynaklar;

c) Karşılıklı yardım anlaşması yapılmış olabilen komşu kuruluşlara yerleştirilmiş kaynaklar;

ç) İşletmeci tarafından başka yerlerden getirilebilecek kaynaklar;

d) Tesis içi eylemlerin, saha dışındaki acil durum hizmetleri ile nasıl koordine edileceği ve bu hizmetleri nasıl tamamlayacağına ilişkin açıklamalar.

4. Kişisel Koruyucu Donanımların Hazırda Bulunması

4.1 Acil durum müdahale ekibinin gerçekleştireceği hafifletme eylemleri için uygun ve yeterli sayıda kişisel koruyucu donanımın hazırda bulunduğunu gösteren bilgi,

4.2 Büyük kaza durumunda ihtiyaç duyabilecek diğer kişilerin de kullanması açısından yeterli sayıda kişisel koruyucu donanımın ve her durumda hazırda bulunduğu gösteren bilgi, (İlgili kişisel koruyucu ekipmanlar arasında diğerlerine ek olarak toksik gazların açığa çıktığı durumlarda saha personelinin kullanacağı acil durum kaçış maskeleri dahil her tür maskeler, hava setleri, ısı, su ve spesifik kimyasal tehlikelere karşı kullanılan koruyucu kıyafetler bulunur.)

5. Kullanılacak Ekipmanların Kullanım Alanlarına Uygunluğu

5.1 Dâhili Acil Durum Planı, ekipmanların hedeflenen kullanım alanlarına uygunluğunu sağlamak için gerekli olan tedbirlerin alındığını gösterir. Bunun için aşağıdaki hususlarla ilgili açıklamalara planda yer verilir:

a) Uygun şekilde belirlenmiş yeterli sayıda ekipmanın gerekli olan zaman dilimi içinde hazır hale getirilebileceği ve ilgili hafifletme eylemlerinin yeterli süre boyunca devam ettirilebileceği;

b) İlgili düzenlemelerin, standartların, uygulama ilkelerinin takip edileceği;

c) Ekipmanların gerekli durumlarda don veya suya karşı korunması dahil ekipmanların ortam koşullarında çalıştırılabileceği;

ç) Ekipmanların, büyük kaza durumunda ortaya çıkması beklenen yerel çevresel koşullar altında çalıştırılabileceği;

d) Acil durum ekipmanlarının uygun yerlerde uygun şekilde saklandığı, ihtiyaç duyulan her zaman ve her durumda erişilebilir oldukları ve yangın/patlama gibi büyük kazalardan kaynaklanacak etkilerden korunduğu;

e) Elektrik, iletişim ve enerji hatları ile su tesisatı gibi önemli bağlantıların ve diğer hizmetlerin kaybedilme olasılığının dikkate alındığı ve gerekli durumlarda bunların yedeklerinin oluşturulduğu;

f) Hazırda bulunan acil durum ekipmanlarının, acil durum hizmetleri ile ve karşılıklı yardım anlaşması yapılmış kuruluşlarca sağlanan ekipmanlar ile uyumlu olduğu veya gerekli adaptörler yardımıyla uyumlu hale getirileceği;

g) Acil durumda kullanılan elektrikli ekipmanların öngörülebilir çevresel koşullara karşı uygun şekilde korunduğu ve bu sayede bu ekipmanların başka tehlikelere yol açmayacağı.

6. Eğitim

6.1 Eğitim planı, gerçekleştirilen eğitim başlıkları ve eğitim sıklığı,

6.1.1 Dâhili ve harici acil durum planlarının uygulamasını gerektiren büyük kaza senaryoları hakkında bilgiler,

6.1.2 İnsan ve çevre üzerinde tehdit oluşmasına neden olan büyük kazaların nitelikleri ve bu kazalarda takip edilmesi gereken adımlar,

6.1.3 Alarm sistemleri hakkında bilgi ve her bir alarımda yapılması gerekenler hakkında bilgiler;

6.1.4 Büyük kazaların gelişmesine neden olabilecek kuruluş içi olayların raporlanması ve bunlara yanıt verilmesine ilişkin prosedürler;

6.1.5 Büyük kaza durumunda yangınla mücadele ekipmanları, özel kimyasallar gibi faydalanılması gereken kaynakların nasıl kullanılacağı;

6.1.6 Maskeler, hava tüplü solunum setleri, kıyafetler gibi koruyucu ekipmanların nasıl kullanılacağı ve bunların kullanımına ilişkin sınırlamalar;

6.1.7 Tahliye ve toplanma prosedürleri;

6.1.8 Baş kontrolör veya kaza kontrolörü gibi dâhili acil durum planlarının yorumlanmasında anahtar görevlere sahip çalışanlarca gerekli kılınan eylemler,

6.1.9 Varsa acil hizmet birimleri ile koordine edilen eğitim başlıkları,

6.1.10 Diğer.

7. Tatbikatlar:

7.1 Tatbikat planı ve plan kapsamında tatbikatın nasıl ve hangi periyotlarda yapılacağı,

7.2 Tatbikat sonucunda çıkarılan dersler göz önünde bulundurularak dâhili acil durum planında yapılacak değişiklikler

8. Büyük Kazaların İnsan Sağlığını Etkileyen Yönleri

8.1. Tehlikeli maddelerle ilgili büyük kazalar için acil durum planları hazırlanırken, tatbikatı yapılırken ve gözden geçirilip güncellenirken işletmeciler, yerel idareler ve ilgili taşra teşkilatları tarafından çalışan ve halk sağlığı açısından kazadan kaynaklanabilecek aşağıdaki özel durumlar dikkate alınarak plana yansıtılır:

8.1.1 Kaza sırasında kuruluştaki bulunan tehlikeli kimyasallar, yangın, su, hava gibi unsurlarla kimyasal veya fiziksel değişikliklere uğrayabileceğinden, bunların birbirleri ve insan metabolizması ile reaksiyona girme durumları ve olası etkileri,

8.1.2 Müdahale ya da tatbikat esnasında tehlikeli kimyasalların sağlık üzerine olan etkileri, maruziyet süresi ve maruziyet yolu (deri, solunum vs.),

8.1.3 Kimyasallardan etkilenmiş kazazedelerle temas sonucu risk altında bulunan kuruluştaki çalışanlar, acil hizmet birimleri ve sağlık çalışanları için koruma amaçlı ekipmanlar,

8.1.4 Su ve/veya besin zinciri yollarıyla kontaminasyondan etkilenebilecek farklı canlı türleri ve bunlara müdahale yöntemi,

8.1.5 Bütün acil hizmet birimleri, acil durum ilk müdahale ekibi ve diğer ilgili personelin sonradan ortaya çıkabilecek belirtiler ve semptomlarla ilgili bilgilendirilmesini içeren bilgiler, (Hızla yapılan dekontaminasyon çalışmasına rağmen, belirli kimyasal maddeler ilk maruziyeti takiben sonradan zararlı etkiler gösterebilir.)

8.1.6 Kazazedelerin dekontaminasyonunun nerede, ne zaman yapılacağı ve bu olayla ilgili personelin ne zaman, nerede görev alacağı ve ihtiyaç duyulan kişisel koruyucu donanım konularında bilgi,

8.1.7 Büyük endüstriyel kaza sonrasında oluşabilecek etkinin anlaşılabilmesi amacı ile gerçekleştirilecek biyolojik ve çevresel numune alma işleminin, kim tarafından ve nasıl yapılacağı hakkında bilgi,

8.1.8 Büyük endüstriyel kaza sonucu ortaya çıkan kimyasallara çalışanların ve halkın maruz kalmasını ve etkilenmesini önleyecek veya bu etkileri sınırlandıracak önlemler hakkında bilgi.

9. Büyük Kazaların Çevre Üzerine Etkileri ve Çevrenin ve Alıcı Ortamın Korunması

9.1 Kazaların tahmin edilen çevresel etkileri, (Bir kazanın çevre üzerindeki etkisi doğrudan veya dolaylı, ani veya gecikmeli, geçici veya kalıcı olabilir. Bu nedenle, bir kazanın dolaylı etkileri de göz önüne alınır.)

9.2 Çevreyi korumak için hangi önlemlerin uygulandığı,

9.2.1 Kontamine olmuş yangın söndürme suyunun doğal sular ve yeraltı suları üzerindeki olası çevresel etkilerin ve tehlikeli maddelerin toprağa veya suya karışması nedeniyle insan ve çevrenin maruz kalacağı etkileri en aza indirmede kullanılacak tedbirler,

9.2.2 Kaynaktaki kaçak-sızıntıları durdurmak veya azaltmada kullanılan tedbirler ve kaçak-sızıntıyı sınırlandırmak, toplamak ve/veya işlemek için alınan tedbirler,

9.2.3 Kaçak-sızıntıların sınırlandırma işlemi ve izolasyona ilişkin ikincil kontrol sistemleri,

9.2.4 Gerekli durumda kullanılması gereken kaynaklara ait açıklama;

a) Bahsi geçen toprak işleme ekipmanları,

b) Kum torbaları, drenaj yalıtımları, boru tıkaçları,

c) Toprağa gerçekleşen sızıntılar ve drenaj sistemleri için emici malzemeler,

ç) Suyun temizlenmesi için yüzdürme ekipmanları.

9.2.5 Etrafa saçılan malzemenin geri kazanılması ve/veya işlenmesi için gerekli olan kaynaklara ait açıklama;

a) Mobil pompalar,

b) Sızıntıların nötralle edilmesi veya emilmesinde kullanılan özel kimyasallar ve diğer malzemeler.

9.2.6 Harici acil durum müdahalesine yardımcı olacak ve işletmeci tarafından sağlanacak kaynak ve ekipmanlar,

9.3 Çevre ile ilgili diğer yetkililer ve halkla irtibat kurulması,

9.4 Çevre temizliği ve iyileştirme çalışmaları,

9.5 Yangının söndürülmesi sırasında su kaynaklarından fazla su çekilmesinin önlenmesine ve su kaynağının kirli su ile kirlenmesinin önlenmesine yardım etmek için itfaiyeye bilgi verilmesi açısından hassas su kaynaklarının yeri,

9.6 Tehlikeli maddelerin toprak veya suya karışmasını engelleyen tedbirlerin ortadan kalkmasından doğan etkileri azaltmak için yapılacak iş ve işlemler hakkında detaylı bilgi.

10. Toksik Yayılımın Kontrolü

10.1 Toksik ve/veya yanabilir maddelerin havada yayılmasını engellemek ve olası sonuçları en aza indirmek için kullanılacak yeterli miktarda uygun kaynaklar,

10.2 Toksik yayılımın olası sonuçlarını en aza indirme amacıyla yapılacak, boru hatları veya tanklardaki kaçaklar üzerine yama yapılması, bunların tıkanması, vanaların kapatılması, tesisin ilgili kısımlarının izole edilmesi gibi iş ve işlemleri içeren prosedürler.

11. İzleme ve Örneklem Kaynak ve Tedbirleri

11.1 Kuruluş içindeki oksijen düzeyinin, yanabilir gazların ve havadaki toksik maddelerin nasıl izlendiği, bunun için kullanılan kaynak ve tedbirler, hava, su ve topraktan numune alınması ve analiz sonuçlarına ilişkin açıklama.